

Göteborgs
Stad

Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning

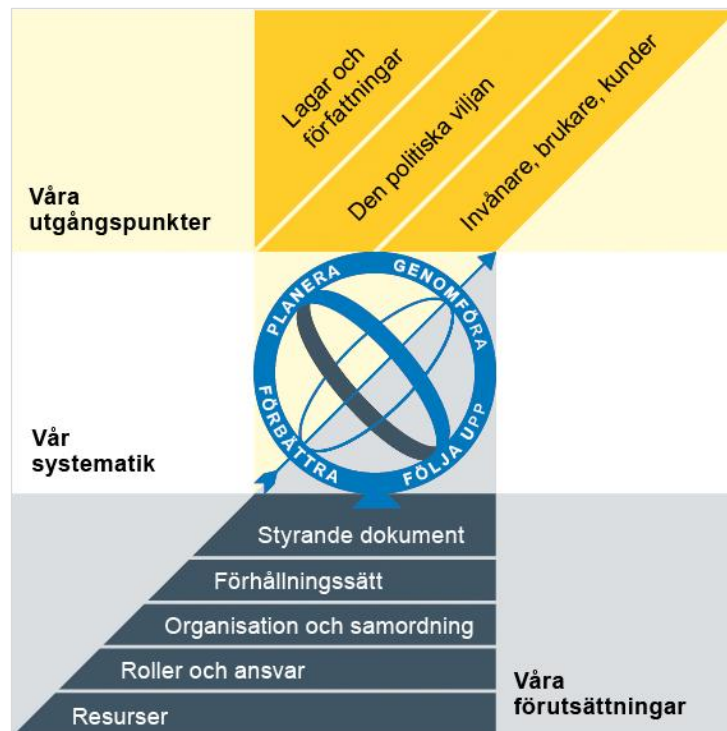
Ramverk för stadens gemensamma
miljöledningssystem

Reglerande styrande dokument

Policy
Riktlinje
Regel
► **Anvisning**
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styringen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

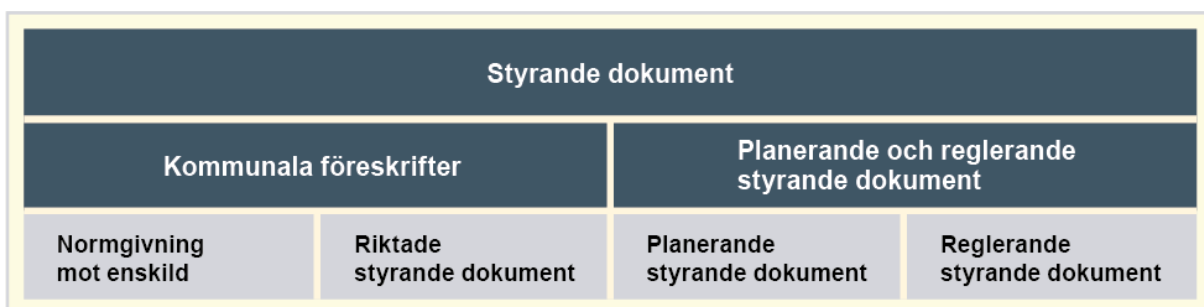

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Dokumentnamn: Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning			
Beslutad av: Kommunfullmäktige	Gäller för: Stadens nämnder och styrelser	Diarienummer: 0323/20 (SLK-2025-00888)	Datum och paragraf för beslutet: 2020-10-15 §31
Dokumentsort: Anvisning	Giltighetstid: Tills vidare	Senast reviderad: 2026-04-23	Dokumentansvarig: Direktör Ärende och utredning, stadsledningskontoret
Bilagor: [Bilagor]			

Innehåll

Inledning	3
Syftet med denna anvisning	3
Vem omfattas av anvisningen.....	3
Bakgrund.....	3
Koppling till andra styrande dokument	3
Stödjande dokument	4
Anvisning	5
Introduktion	5
Bestämmelser.....	5
1. Övergripande	5
2. Skapa förutsättningar.....	7
3. Planering.....	7
4. Genomförande	8
5. Uppföljning och rapportering	8
6. Förbättring och utveckling	9
7. Särskilda bestämmelser för förvaltning och utveckling av miljöledningssystemet.....	9

Inledning

Syftet med denna anvisning

Anvisningen innehåller bestämmelser om systematisk miljöledning och utgör stadens gemensamma basnivå för styrning av den ekologiska dimensionen. Den syftar till att effektivisera styrningen så att staden ska få bättre förutsättningar att minska sin sammantagna negativa miljöpåverkan samt öka måluppfyllelsen i gemensamma mål.

Vem omfattas av anvisningen

Anvisningen gäller tills vidare för stadens nämnder och bolagsstyrelser samt reglerar formerna för det stadsövergripande miljöledningsarbetet.

Bakgrund

Anvisningen har tillkommit på uppdrag av kommunfullmäktige som fattade beslut om att utveckla och implementera ett lämpligt miljöledningssystem för Göteborgs Stads verksamheter (KS 2020-04-22 §382). Beslutet motiverades av förbättringsbehov i systematisk miljöledning både på förvaltnings- /bolags- och övergripande nivå.

Ett ledningssystem är ett ramverk av systematik, struktur och kultur som en organisation använder sig av för att uppnå vissa mål. Systemet har ett antal samverkande beståndsdelar och i de flesta definitioner av ledningssystem är dessa:

- ledstjärnor för det som ska uppnås till exempel vision, mål och strategier
- arbetssätt, arbetsformer, processer
- organisationsstruktur
- roller och ansvar, delegeringsordning och beslutsvägar
- rutiner, arbetsbeskrivningar
- mätsystem och mått
- stödsystem (IT, kompetensförsörjning, ekonomistyrning med flera)
- organisationskultur, värderingar, gemensamma förhållningssätt

Ett miljöledningssystem är som namnet anger utformat för att stödja verksamheten att nå mål inom den ekologiska dimensionen och minska sin negativa påverkan på miljön.

Koppling till andra styrande dokument

Anvisningen för systematisk miljöledning är ramverk för stadens gemensamma miljöledningssystem där flera styrande dokument har en roll - ett miljöledningssystem formas både med planerande och reglerande styrning. De planerande styrande dokumenten anger mål, strategier och åtgärder för miljöarbetet medan de reglerande styr hur arbetet ska utföras.

Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram det övergripande planerande styrande dokumentet på miljöområdet tillsammans med kommunfullmäktiges budget. Dessutom har staden program och planer som anger önskad utveckling inom specifika områden. Förutom denna anvisning är Göteborgs Stads policy för den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling det reglerande styrande dokumentet som innehåller allmänna avsikter

och principer för miljöarbetet. Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll reglerar hur nämnder och bolagsstyrelser ska leda sin verksamhet på ett systematiskt sätt oavsett dimension. Den har en stark koppling till anvisningens krav på systematik och ska läsas tillsammans med anvisningen.

Stödjande dokument

Stöd för anvisningens bestämmelser finns på digitala navet och goteborg.se.

Anvisning

Introduktion

Denna anvisning för systematisk miljöledning är ramverk för stadens gemensamma miljöledningssystem. Anvisningen uttrycker bestämmelser på två nivåer: lokalt för nämnder och bolagsstyrelser samt centralt för kommunledningen och miljö- och klimatnämnden vilket ger förutsättningar att kraftsamla i både lokalt och centralt miljöarbete. Miljöledningssystemets systematik ska stärka miljö- och klimatarbetet inom respektive nämnd och bolagsstyrelse men också i arbetet med Göteborgs Stads gemensamma målsättningar.

Bestämmelserna i anvisningen utgår från vedertagna ramverk, kravstandarder eller metoder för miljöledningssystem. Förutom lämpligheten i att följa beprövad systematik, underlättar det efterlevnaden för de nämnder och bolagsstyrelser som redan följer eller är certifierade enligt dessa ramverk/standarder.

Den systematiska miljöledningen ska integreras i den ordinarie verksamhetsstyrningen som regleras i Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll. Riktlinjen är strukturerad enligt PDSA-modellen¹. Denna anvisning kompletterar systematiken med fokus på miljöledning och följer samma struktur som riktlinjen. På så sätt framgår det tydligare vilka moment som ska integreras i den ordinarie verksamhetsstyrningen och vilka som tillkommer för miljöledningen.

Riktlinjen fastställer även att nämnder och bolagsstyrelser i sitt arbete med styrning, uppföljning och kontroll ska göra en avvägning mellan kontrollkostnad och kontrollnytta. Detta gäller även den systematiska miljöledningen. Registrerande, systematiserande och rapporterade arbetsmoment som ledningssystemet adderar ska avvägas i förhållande till organisationens nytta i form av faktabaserade beslut, organisatoriska lärande och utvecklingsförmåga.

Ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen och miljö och klimatnämnden anges under rubriken: Särskilda bestämmelser för förvaltning och utveckling av miljöledningssystemet.

Bestämmelser

1. Övergripande

- 1.1. Här anges bestämmelser om systematisk miljöledning som stadens verksamheter ska tillämpa. Nämnder och bolagsstyrelser kan lägga till egna bestämmelser för sin verksamhet under förutsättning att efterlevnaden av anvisningen inte blir lidande.
- 1.2. Den gemensamma systematiken ska stödja kraftsamling i både lokalt och centralt miljöarbete. Därför ska ansvariga på central och lokal nivå bidra till ett

---

¹ Förkortning för Plan, Do, Study, Act och svenskans planera, genomföra, följa upp och förbättra.

väl fungerande samspel och aktivt medverka i gemensam uppföljning, rapportering, miljörevisioner och erfarenhetsutbyte.

- 1.3. Formerna för miljöledning ska integreras med verksamhetsstyrningen, uppföljningen och kontrollen som anges i Göteborgs Stads riktlinje för styrning uppföljning och kontroll. Det ska underlätta nödvändiga överväganden och avvägningar kopplat till samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling.²
- 1.4. Momenten i anvisningen ska utföras med en insats som anpassas efter verksamhetens grad av miljöpåverkan. Verksamheter med större miljöpåverkan har tyngre ansvar i miljöledningen.
- 1.5. Den centrala nivån ska stödja förvaltningars och bolags förutsättningar att arbeta med systematisk miljöledning genom att tillhandahålla gemensamt och behovsanpassat stöd. Vägledning och kunskapsunderlag ska tillgängliggöras och synergier eftersträvas i datainsamling, spridning av mätresultat, analys och lärande.
- 1.6. Den centrala nivån ska kontrollera att nämnder och bolagsstyrelser efterlever anvisningens bestämmelser på lokal nivå genom stödjande miljörevisioner (se 5.1b). Miljörevisionerna ska genomföras i dialog och ha ett uttalat rådgivande och lärande syfte. Den centrala nivån ska göra en bedömning av efterlevnad och lämna rekommendationer om förbättringar av den systematiska miljöledningen och sprida goda exempel.

---

² Ekologisk, social och ekonomisk.

2. Skapa förutsättningar

2.1 Central nivå

Kommunstyrelsen ska med stöd av Miljö- och klimatnämnden:

- a. kommunicera och förankra bestämmelserna i denna anvisning för att skapa förutsättningar för efterlevnad.
- b. vid behov ta initiativ till att anvisningen revideras.
- c. se till att staden har en gemensam policy för den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling eller motsvarande och vid behov ta initiativ till att policyn revideras.

2.2 Lokal nivå

Nämnd och bolagsstyrelse ska med stöd av förvaltnings- och bolagsledning:

- a. avsätta ekonomiska och personella resurser samt fördela ansvar och befogenheter för att säkerställa den systematiska miljöledningen.
- b. se till att chefer och medarbetare har relevant kompetens för att utföra sina arbetsuppgifter på ett miljömässigt riktigt sätt.
- c. se till att chefer och medarbetare har kunskap om gällande lagkrav och andra bindande krav på miljöområdet som är relevanta för arbetsuppgifterna.

3. Planering

3.1 Central nivå

Kommunstyrelsen ska med stöd av Miljö- och klimatnämnden:

- a. bedöma Göteborgs Stads gemensamma, betydande miljöpåverkan. Bedömningen omprövas vid behov men minst i samband med att nya gemensamma mål för staden tas fram.
- b. fastställa gemensamma mål för den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling.³

3.2 Lokal nivå

Nämnd och bolagsstyrelse ska med stöd av förvaltnings- och bolagsledning:

- a. utifrån sitt grunduppdrag kartlägga verksamhetens direkta och indirekta miljöpåverkan samt bedöma vilken miljöpåverkan som är betydande. Bedömningen omprövas vid behov men minst i samband med ny mandatperiod.
- b. utifrån sin betydande miljöpåverkan, identifiera vilka planerande och reglerande styrande dokument som är viktiga att följa samt behovet av att ta fram egna styrande dokument.

---

³ I stadsövergripande planerande styrande dokument.

- c. göra en bedömning av verksamhetens miljörisker, fastställa eventuellt behov av interna kontroller och granskningar⁴ samt på lämpligt sätt förebygga eller planera för hur verksamheten ska agera om olycka eller tillbud inträffar.
- d. utifrån verksamhetens betydande miljöpåverkan och risker samt stadens gemensamma mål, prioritera egna miljömål och resurser som inkluderas i verksamhetens budget och planer.⁵

4. Genomförande

4.1 Central nivå

Kommunstyrelsen ska med stöd av Miljö- och klimatnämnden:

- a. samordna och stödja stadens förvaltningar och bolag i deras systematiska miljöledning och i arbetet med stadens gemensamma mål för den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling.
- b. identifiera och hantera väsentliga avvikelser ur ett hela staden-perspektiv.

4.2 Lokal nivå

Nämnd och bolagsstyrelse ska med stöd av förvaltnings- och bolagsledning aktivt följa arbetet och se till att:

- a. lagkrav, andra bindande krav, rutiner och instruktioner efterlevs.
- b. avvikelser hanteras och mål och åtgärder korrigeras vid behov.
- c. väsentliga avvikelser rapporteras vidare till central nivå.⁶

5. Uppföljning och rapportering

5.1 Central nivå

Kommunstyrelsen ska med stöd av Miljö- och klimatnämnden:

- a. sammanställa och analysera rapportering från verksamheterna och dra slutsatser om gemensam måluppfyllelse och stadens sammantagna miljöpåverkan.
- b. genomföra stödande miljörevisioner hos förvaltningar och bolag, bedöma efterlevnad och lämna rekommendationer för att stärka förvaltningars och bolags systematiska miljöledning (1.6).
- c. tillhandahålla övergripande analyser av miljöledningssystemet effektivitet.

5.2 Lokal nivå

Nämnd och bolagsstyrelse ska med stöd av förvaltnings- och bolagsledning:

- a. följa upp miljömål och åtgärder i budget och verksamhetens planer.⁷

---

⁴ Se §17, Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll.

⁵ Se §14, Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll.

⁶ Se §22, Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll.

⁷ Se §24, Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll.

- b. utvärdera effektiviteten i den systematiska miljöledningen med utgångspunkt i interna kontroller och granskningar.
- c. sammanställa data och rapportera vidare till central nivå enligt stadens anvisningar⁸ eller andra särskilda krav på rapportering.⁹

6. Förbättring och utveckling

6.1 Central nivå

Kommunstyrelsen ska med stöd av Miljö- och klimatnämnden:

- a. vid behov ta initiativ till och samordna gemensamma åtgärder för att stärka miljöledningssystemets effektivitet i förhållande till gemensamma mål.

6.2 Lokal nivå

Nämnd och bolagsstyrelse ska med stöd av förvaltnings- och bolagsledningen:

- a. utifrån uppföljning och utvärdering (se 5.2) fatta beslut om åtgärder för ökad måluppfyllelse och/eller ökad effektivitet i miljöledningssystemet och avsätta nödvändiga resurser.
- b. aktivt följa förbättringsarbetet ovan och vid behov korrigera det samt utvärdera om det når avsedda effekter.

7. Särskilda bestämmelser för förvaltning och utveckling av miljöledningssystemet

Kommunstyrelsen ska med stöd av Miljö- och klimatnämnden se till att kommunfullmäktige kan ta sitt huvudansvar för miljöledningssystemet. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att förvalta anvisningen som ramverk för stadens gemensamma miljöledningssystem och Miljö- och klimatnämnden har ansvar att driva och samordna att miljöledningssystemet efterlevs samt stödja kommunstyrelsen att säkerställa systemets effektivitet.

7.1 Kommunstyrelsen ska med stöd av stadsledningskontoret:

- a. ansvara för beredning av övergripande principer och inriktning (Göteborgs Stads policy för den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling och gemensamma miljömål) för beslut i kommunfullmäktige.
- b. bedriva uppsikt
- c. samordna stadens uppföljning
- d. ansvara för att bereda revideringar av miljöledningssystemet för beslut i kommunfullmäktige.

7.2 Miljö- och klimatnämnden ska med stöd av miljöförvaltningen:

- a. i samråd med berörda parter utarbeta och underställa kommunfullmäktige styrande dokument inom den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling.
- b. stödja och driva efterlevnad av miljöledningssystemet.
- c. tillhandahålla stöd, vägledning och utbildning till förvaltningar och bolag.

---

⁸ Se §9, Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll.

⁹ Såvida kommunstyrelse eller kommunfullmäktige har beslutat om särskild rapportering.

- d. genomföra stödjande miljörevisioner på stadens förvaltningar och bolag och bedöma efterlevnad.
- e. tillhandahålla övergripande analyser av miljöledningssystemets effektivitet.